

svojim rogom. Bil je zares krasen koncert. Piskanje najinih piščalk, trobenje Janezkovega roga, mukanje in meketanje naše črede in zvonjenje kravjih zvoncev je sililo v strahovitem nesoglasju proti vrhovom somračnih gorâ.

Ko so se utrudila naša pljuča, smo pa odnehali. Tedaj so se pa oglasile žabe v bližnji luži. In koncert je bil še bolj živahen kakor prej.

Janezek kar ni mogel mirovati. Pa je ujel našo muzo ter posadil mene nanjo.

„Le dobro se drži za dlako,“ mi je rekel smeje se in spustil kozo.

Ker ni bila naša muza vajena tega posla, je zdívjala in zdirjala med sivce, plavce, junčke, krave in teličke. In menda je takrat znorela z Janezkom vred vsa naša čreda. Vse se je spustilo v dir. Jaz pa na naši kozi muzi medtem divjanjem živine! Ker je dobila muza marsikatero brco med živino, in tudi bodljajev z rogovi ni bilo malo, je skočila uboga žival z ulice čez plot na stezo. Popolnoma naravno je bilo, da sem se prekucnil jaz s koze. A muza vesela, da je rešena sitnega bremena, je odbrzela, ne brigaje se zame, po stezi naprej proti vasi.

Vsi so bili spet v velikem strahu zame in nič več se niso smejali. Tudi Janezek se ni smejal, ampak molče in potuhnjeno je šel za čredo.

Druge nesreče pa ni bilo, kakor da sem se malo pretresel in precej prestrašil. Toda lahko bi se bila zgodila hujša nesreča.

Pepček je doma natanko vse povedal, kakor se je bilo zgodilo.

Na koncu svojega pripovedovanja je pa samo še izrazil pohvalo naši muzi. To jo je radi svojega junaštva in svoje velike hrabrosti res pošteno zaslužila.

Radi mene se je vnel potem hud in oster prepir med pastirji.

Pa tega vam ne bom natančneje opisaval, povem le toliko, da se je vojska pričela nekako slovesno z velikim šumom in vrisčem, a končala se je pa precej mirno brez vse nesreče in nezgode. Saj se razpor med mladimi ljudmi navadno tako poravna, da so si pozneje še večji prijatelji nego poprej.

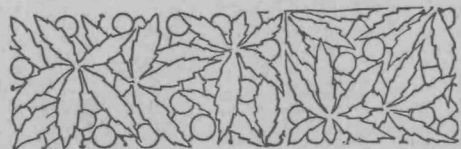
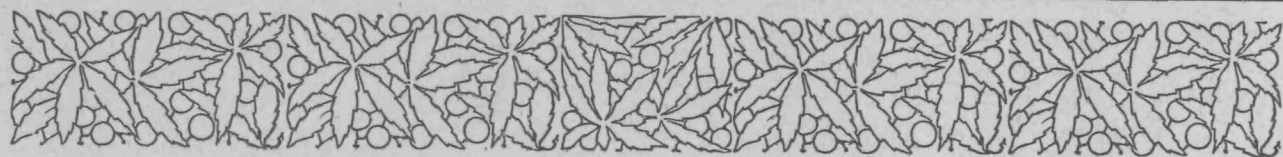
Še večkrat sem šel s Franckom na pašo tisto pomlad. Doživel sem vse sitnosti in vse težave, pa učil tudi vse prijetnosti, ki jih nudi pastirsko življenje. Naučil sem se pa tudi vseh potrebnih znanosti in pretkanosti, ki jih zahteva pastirovanje.

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Bilo je v petek dne 16. septembra lanskega leta. Jeruzalemski romarji so se zbirali na kolodvoru, da se vrnejo v domovino. Tudi jaz sem šel na kolodvor, toda ne, da se vrnem domov, temveč da se poslovim od svojcev. Nazaret, Kana, genezareško jezero, Tabor: ti sveti kraji so mi bili v glavi in v srcu. Nemogoče se mi je zdelo, ločiti se od Sv. dežele, da ne bi obiskal tudi teh svetih krajev in jih spodobno

Jutranja molitev.

počastil. Trinajst romarjev nas je bilo takih misli: dvanajst duhovnikov in neki vrl mladenič iz Idrije. Duhovnikov nas je bilo: šest Kranjcev, trije Štajerci, dva Korošca in en Hrvat. Sklenili smo, da si ogledamo tudi Galilejo, kjer je Zveličar preživel svoja mladostna leta; kjer se je proslavil s svojimi prvimi in mnogimi drugimi čudeži; kjer je največ oznanjeval sveti evangelij.

Prisrčno smo se poslovili od svojih rojakov in smo jim mahali tako dolgo v slovo, dokler jih ni potegnil vlak za ovinek. Tedaj smo se pa vrnili nazaj v Jeruzalem, da odtam najprej obiščemo po prijazni zgodbi znani Emavs.

Seveda: mi sami bi se ne bili vedeli kam obrniti; toda Bog nam je naklonil dobrega Rafaela v osebi prijaznega in nad vse postrežljivega našega rojaka p. Benigna, ki je vse te kraje že večkrat obiskal.

Ob osmih dopoldne torej zasedemo pred francoskim gostiščem osle, da pojezdimo v Emavs. Izbrali smo si — vsak po okusu — svojega dolgo-uha. Jaz sem si izbral edinega belca med njimi; to pa zato, da sem ga mogel dobiti drugi dan zopet istega. Ne morem se pritožiti čezenj: ni mi delal nadleže; upam pa, da tudi on mene ni zapisal v črne bukve, kajti bil sem krotak in pohleven. Saj že nisem jezdil, odkar sem kot majhen deček vodil domače konje napajat na korito k studentu.

Proti severozahodu je krenila naša mala karavana in ni trajalo dolgo, pa smo prišli iz mesta na plano. Tudi tu se nam je nudil prizor kot drugod okrog Jeruzalema: same kamenite goličave. Peš hoditi bi bilo tu težavno radi obilnega kamenja; oslovsko kopito pa že najde sproti prostor kam varno stopi. Vendar pa je goljufalo enkrat ravno osleta, ki je nosilo še najbolj izvedenega jezdecu, namreč p. Benigna, da je položil kosti svojega rojstva z jezdecem vred na ostro kamenje. In p. Benigen si je pobral ondi spominek, ki ga je nosil po vsi Galileji in ga srečno prinesel še domov, v vročo Kairo.

Nekaj časa smo jezdili po dolini, ki je bila suha kot struga kake reke. Toda kmalu je bilo treba navzgor v hrib. Vrh hriba je samevala revna turška vas z mošejo, na mestu, kjer je grob preroka Samuela. Vidi se, da Turki mnogo drže na naše svetnike stare zaveze; kjerkoli spominja kak kraj nanje, povsod imajo svoje svetišče.

Turki nas tu niso kaj prijazno gledali. Vendar nam niso storili nič žalega, četudi smo utrgali kar na svojih osličih semtertja kako zrelo smokvo — že drugi ali tretji letni sad. Od tega selišča smo se obrnili proti zahodu in dospeli po gorskih vrhovih v Emavs ob enajsti uri dopoldne.

Emavs je prijazna naselbina petdesetih krščanskih družin, ki prebivajo v skromnih hišicah. Krasna je nova frančiškanska cerkev, zunaj in znotraj popisana z evangelijsko zgodbo o dveh učencih, ki se jima je prikazal Gospod po svojem vstajenju na potu v Emavs. V spodnjih oknih se vidi dotična zgodba tudi v podobah. Na velikem oltarju pa zapazimo najprej tri kipe, kako sede pri mizi: Jezus in dva učenca — Kleofa namreč, ki ga omenja evangelij, in pa Simeona, o katerem govori izročilo. Na oboku nad oltarjem je pa zapisano z velikimi črkami: „Spoznala sta ga v lomljenju kruha.“

Na ženski strani v sredi ladje stoji znamenit oltarček iz belega marmorja, čisto na samem. Po izročilu je tu ono mesto, kjer se je Jezus dal spoznati učencema. Ondi sem opravil tudi jaz sveto mašo, — ono, ki se bere na Velikonočni ponedeljek z evangelijskim odlomkom zgodbe, ki se je tu vršila. Seveda sem se spomnil tudi naše mladine in sem poprosil Jezusa, da bi ga tudi ona pri nas spoznala v lomljenju kruha pri sveti maši in da bi se vedno prav spodobno vedla pri tem svetem opravilu.

Sedanja cerkev v Emavsu je iz najnovejšega časa. Hrani pa še pod lepim rdečim marmorjem zidovje prastare cerkve, ki je stala na tem zgodovinskem kraju. Učenca, ki sta spoznala Jezusa v lomljenju kruha, sta se takoj vrnila v Jeruzalem; mi smo pa ostali v tem prijaznem kraju še čez noč in smo se dobro odpočili od truda prejšnjih dni. Prijazni frančiškani niso prenočili le nas, ampak tudi naše osle in njihovo dva poganjača, ki sta bila drugo jutro silno vesela, da sta enkrat pošteno prenočila. Ta dva poganjača sta bila silno otročja. Četudi je bil eden izmed njiju videti star do dvajset let. Poganjala sta svoje osle s klicem: krrr ... krrr ... krrr ... in tudi s palico; toda navadno ne prvih v vrsti, ampak zadnje, ki radi prvih niso mogli nikamor naprej. Miloval sem na tihem to turško mladino — tako zane-marjeno na duhu in na telesu. Blagroval vas, slovenska deca, ki prejimate že v nežni mladosti v šolah pouk in modrost.

Med frančiškani s častitljivimi bradami sem opazil pa tudi dečka desetih let, oblečenega v meniško obleko. Čudil sem se temu. Pozneje sem pa izvedel, da na Jutrovem tudi Turki — v zaupanju na pomoč sv. Antona — dajo v mladosti v samostan svoje dečke, ki pa seveda pozneje ostanejo Turki, kot so bili prej.

Ker smo imeli dovolj časa na razpolago, smo si dobro ogledali tudi vse druge naprave v Emavsu. Na prostornem frančiškanskem vrtu smo zobali sladko grozdje, trgali rožiče in smokve z dreves, naslajali se z močnim vonjem rožmarina, ki je zasajen tu v sečeh kot pri nas smrečice ob vrtovih. Pogorje je tu večinoma sicer golo, toda v vrtovih kaj dobro uspevajo vzhodne rastline: pinije, mastiki, evkalipti in drugo drevje ter grmovje. Vse pa razširja močno in prijetno vonjavo.

V Emavsu je bila v Kristusovem času že rimska naselbina in vodila je tu mimo rimska cesta. Še zdaj se vidijo ostanki rimskih hiš in rimskih vodnjakov, v katerih je še zdaj — v najnovejšem času — obilo ugašenega apna. Na vrtu „nemških sester“ so nam kazali v kamen vsekano rimsko vinsko stiskalnico. Tu smo videli tudi prvič gazele. Dokaj manjše so kot naše koze; šibkega života in drobnih nog. Zato pa tudi beže kot veter čez hrib in plan.

Emavs leži par sto metrov nad Jeruzalemom. Zato so imeli tam lansko zimo tri dni nekoliko snega; do Jeruzalema pa ne sega njegova moč. Letošnjo zimo pa je tudi v Jeruzalemu zapadel debel sneg, in je burja dobro prezračila zatohle odeje beduinov in kožuhe Judov.

V soboto popoldne smo se ločili od prijaznega kraja in od prijaznih frančiškanov in jo udarili po drugi poti nazaj v Jeruzalem. Cela pot je navadna kamenita pokrajina. Po nji preganjajo semtertija cela krdela kôz in

ovac, ki si s suhimi bilkami tolažijo lakoto. Samo na enem kraju smo naleteli na močan studenec. Ob njem je stalo med bujnim drevjem in grmovjem par človeških bivaljšč — znamenje, da bi bila Palestina lepa in rodovitna dežela, ko bi imela le dovolj dežja in vlage.

Poltretjo uro smo rabili iz Emavs, in bili smo zopet v Jeruzalemu. Tu je bilo vse bolj tuje in prazno, odkar so odšli naši rojaki-romarji.

Drugi dan, 18. septembra smo se poslovili tudi mi od svetega mesta. Bila je nedelja žalostne Matere božje. Maševal sem na Kalvariji na mestu, kjer je stala Marija pod križem. Ko sem izgovarjal pri sveti maši besede: „Mati žalostna je stala, zraven križa se jokala,“ mi je sveta groza prešinjala kosti in mozeg. Mislil sem: ravno tukaj na tem mestu se je vršilo to žalo dejanje.

Po sveti maši sem ostal še dalj časa v cerkvi božjega groba in opazoval različne bogoslužne obrede. V božjem grobu se poje latinska maša, v nasprotni ladji pa se razlega grško petje; na drugem koncu pa Kopti vlečejo svoje žalostne melodije; za njimi pa pridejo še Armenci na vrsto. Kako vse drugače prijetno je pa v naših cerkvah, kjer svoji med svojimi skupno in v istem jeziku obhajamo svoje veličastno bogoslužje.

Težko se človek loči od tako svetih krajev, sosebno ako ni ravno upanja, da jih bo mogel še kdaj obiskati. Zato smo bili tudi mi zatopljeni, vsak v svoje premišljevanje, ko smo se popoldne te nedelje poslavljali od Jeruzalema. Niso se mogle naše oči odtrgati od svete gore sionske, dokler nas ni brezčutni vlak potegnil za ovinek in nam odmaknil drage podobe izpred oči.

Nazaj proti Jafi — po že znani progi — jo je pridno pobiral vlak. Nam pa se je zdaj pokrajina zdela mnogo lepša kot prej, ko smo se peljali noter. Videli smo namreč še mnogo bolj zapuščene kraje, kot so ti.

Ko smo dospeli v Jafo, je kazala ura na turškem stolpu ravno dva-najst; naša je kazala pa ravno šesto večerno uro. Menda Turki v Palestini še danes štejejo ure po starem, namreč, da jamejo šteti zvečer ob šestih nočne, zjutraj ob šestih pa dnevne ure.

V Jafi smo prenočili v romarski hiši. Drugi dan opoldne smo stopili pa na ladjo, seveda ne s takim namenom, kot se je podal nekoč ravno tu na morje prerok Jona, da bi ubežal Gospodu; ampak, da bi se prepeljali v Galilejo in ondi počastili posvečene kraje.

Mirno je rezala ladja valove proti severu, toliko oddaljena od suhega, da se je vedno videlo plitvo palestinsko obrežje. Že ob treh popoldne smo zagledali vrh karmelske gore. Toda šele ob šestih smo prišli vstric nje in jo zavili — radi plitvega morja pri obrežju — v širokem krogu v zaliv mesta Haife.

Tu je bilo zopet isto vpitje in isto kričanje turških čolnarjev kot v Jafi. Toda mi smo bili tega že dobro privajeni. Zato smo brez strahu posedli v čolne, ki so nas prepeljali iz ladje na suho. Precej dolgo je ogledoval uradnik naš velikanski potni list, ki je bil narejen za petsto ljudi. Ker pa le ni mogel ničesar raztolmačiti, nam ga je vrnil in nas spustil v mesto.

Tu smo posedli na pripravljene vozove, ki so nas takoj potegnili v pičlo uro oddaljen samostan na gori Karmel. Prijazno sprejeti in dobro pogoščeni smo se zbrali po večerji v skupni dvorani, in tu so se glasile med prijetnim odpočitkom — kajpada prvič, odkar stoji samostan — mile slovenske pesmi.

Samostan na Karmelu je močna stavba, podobna trdnemu gradu. Iz srede samostana se dviga kupola okrogle cerkve karmelske Matere božje. Njen veliki oltar je za enajst stopnjic višji od cerkvenega tlaka. Pod velikim oltarjem ie votlina, kjer je po izročilu bival prerok Elija. Za njegov praznik prihaja na Karmel še zdaj od deset do dvanajst tisoč njegovih častilcev.

Navsezgodaj smo opravili svoje pobožnosti in nato pregledovali samostan od vrha do tal. Prelep je razgled z ravne strehe na sredozemsko morje; zanimivi so latinski napisi nad vsemi vrati v samostanu; pred samostanom na sredi vrta pa stoji kamenit križ — grobni spomenik dvanajst tisoč francoskih vojakov, ki so bili leta 1799. tu pomorjeni in pokopani.

Republika Čile v Ameriki je pa postavila tu drug spomenik; namreč na visokem okroglem stebru soho brezmadežne Device. Prav na robu karmelskem pa stoji poslopje s svetilnikom. Na morskem obrežju — sosebeno tam, kjer sega kak hrib dalje v morje — so povsod postavljeni svetilniki. V njih gori ponoči močna luč, da se morejo ladje ogibati skalnatega obrežja in da se ob njem ne razbijejo. Da pa morejo mornarji razločevati svetilnikovo luč od drugega ognja, je v svetilniku priprava, ki suče luč tako, da se redoma prikazuje in izginja.

Gora Karmel je lastnina menihov Karmelčanov. Toda morali so jo obzidati z zidom, ki meri deset kilometrov v okrogu, sicer bi jim Turki njihovo last v svoji pozabljenosti zopet vzeli. Pogodba in tudi gotovo plačilo na Turškem ne velja še nič; le zid in kamen ima trajno veljavo.

Karmelska gora je skromno obrastla. Izmed grmovja se dvigajo sicer oljke in smokovna drevesa, toda povsod gleda tudi golo kamenje izmed zelenja. Kakor smo videli v Judeji cele rožmarinove seči, tako tvorijo tukaj obcestne meje kaktusi. Kaktus je tudi do tri metre visoka rastlina, ki pa nima nikakega debela ali stebila, ampak veliki, mesnati in kosmati listi rastejo drug iz drugega in imajo kar na svoji ploščati strani rdeče ali rumeno cvetje brez vsakega peclja, in tako tiči tudi rumenkasti sad kar na listu. Da bi vedel o vsem poročati doma, sem hotel pokusiti tudi kaktusov sad. Ko sem ga hotel odtrgati, mi je odmigaval neki turški deček, češ, naj ga pustim pri miru. Toda jaz sem si mislil: Ti sitnež turški, menda hočeš imeti že tudi za to malenkost svoj bakšiš — pa sem utrgal sad, ga razlomil in pokusil.

Ni bil ravno napačen ta sad: prijetno sladak in okusen, toda posejan s malimi, ostrimi kocinami, ki so se mi nasadile po rokah in ustnicah. Zdaj sem pa razumel, zakaj mi je branil Turče trgati in jesti ta sad. Prihitei je k meni in mi pulil neprijetne ščetine; toda držale so se me tako, da sem jih še dolgo nosil po Galileji.

Še drug spomenik sem dobil na Karmelu, ki sem ga prinesel še celo domov. Ko sem se vlegel zvečer utrujen k počitku, se mi je zdelo nepotrebno zamrežiti posteljo, kot je to navada na Jutrovem. Sicer smo bili opo-

zorjeni na jutrovske komarje „moskite“; vendar sem pa mislil, ker me dozday niso, me tudi nocoj ne bodo. Pa so me!

Zzzz... je zasikalo ob glavi... Jaz sem udaril, da je kar počilo preko glave. In tako se je vršilo celo noč. Menil sem, da sem pobil vse komarje, in da jih bo zjutraj kar črno okrog mene. Toda bilo je drugače. Prav nobenega nisem potolkel. Sam sem bil pa ves opikan. Kar je bilo zunaj obleke — glava, roke in stopala — vse je bilo polno črnkastih, gnojnih turov. Te mi je popolnoma izbrisal šele kranjski zrak. Kdo bi si mislil, da bo živalca — suha, da se komaj vidi — napravila tako reč in bolečino!

Toda nič me ni motilo, da sem bil ranjen v boju z moskiti in naboden od kaktusa. Zadovoljen in vesel sem vstopil ob poldvanajstih v voz, ki me je potegnil v — Nazaret.

Gospod Urban.

Spisal Julij Slapšak.

(Konec.)

No!“ je viknil za nekaj hipov gospod Urban, moker do kože. Takrat je bil že zlezal iz čebra in je pobiral svoj trdi klobuk. Voda mu je lila in curljala na kameniti tlak, da so se naenkrat poznale velike mokre lise, in je kmalu stal gospod Urban kakor sredi luže. „No!“ je viknil; neki glas mu je pa rekel: „I, kaj se hoče? Tak ne moreš dalje; moker do kože ne boš hodil tožit, pa je amen!“ Gospod Urban je pokašljeval in čudno gledal v svojo nesrečo.

Oplašeni mesar je pa modroval sam pri sebi: „Oho, zdaj-le pa mora treščiti, zdajzdaj se bo izlil žolč gospodu Urbanu.“ Tako je modroval sam s seboj, rekel pa ni nič. Ni se upal črhniti besede, poznal je predobro gospoda Urbana!

Pa nič groma in strele, nič plohe in nevihte! Gospod Urban je res odprl usta ter rekel v največje začudenje mesarjevo čisto mirno, kakor bi se ne bilo nič zgodilo; tako je rekel: „I, tak ne morem nikamor, ne naprej, ne nazaj. Z vami grem; posodite mi obleko, da se preoblečem. Pri vas bom počakal, da se moja posuši, potem jo pa popiham domov; kaj pa hočem drugega.“

Aj, mrzla kopel je učinkovala preimenitno: gospodu Urbanu je kar naenkrat ohladila in mu odvzela vso jezo! In tako se je uresničil ljudski pregovor, ki pravi: „Kadar si jezen, sedi na mrzel kamen, da se ti ohladi jeza.“ Gospod Urban pa ni sédel na mrzel kamen, cmoknil je kar v mrzlo kopel, no, in ta je še temeljiteje ozdravila jeznega gospoda Urbana. Glejte, ko je minila jeza gospoda Urbana, je, dasi v tako neprijetnem položaju, vendarle takoj začutil v svojem srcu, da se je vzbudil v njem drug človek, tisti, ki tako rad deli dobrote in pomaga v vsaki sili in po-